



SOSYOLOJİ YAZININDA GERONTOLOJİ: TÜRKİYE'DE YAZILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Nurullah SELÇUK*

Öz

Bu çalışmada, sosyoloji yazınında yaşlanmayla ilgili yapılmış olan lisansüstü araştırmaların bibliyometrik analiz yöntemiyle incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışma, sosyoloji lisansüstü yazınında gerontolojiyle ilgili yapılan ilk bibliyometrik analiz olma özelliğini taşımaktadır. Toplumsal yaşlanmayla beraber, sosyoloji alanında gerontolojik çalışmaların ve yaşlılığın toplumsal yörengeleriyle ilgili yapılan gözlemlerin arttığı görülmektedir. Yaşlılığın, yaşanan toplumsal özelliklere göre şekillendiği yargısı, diğer yaşlılık çalışmalarına göre (geriatrik, kronolojik, biyolojik, fiziksel yaşlılık) nispeten yeni bir bakış açısı oluşturmaktadır. Yapılan analizlerde de kısa zamanda sosyoloji yazınında yaşlılığa karşı ilginin arttığı görülmüştür. Bu bağlamda çalışmada sosyoloji lisansüstü yazınındaki gerontolojik araştırmalar; konusu, araştırma türü, yapıldığı yıl ve araştırmalarda yararlanılan teori türü dağılımlarına göre analiz edilmiştir. Ulusal Tez Merkezinde kayıtlı ve izin verilen Mart 2022 yılına kadar sosyoloji lisansüstü yazınında gerontoloji ile ilgili araştırmalar incelenmiştir. Yapılan araştırmalar sonucunda 42 yüksek lisans tezi, 9 doktora tezi tespit edilmiştir. Bu araştırmalarda daha çok toplumsal değişme nedeniyle yaşlının statüsünde meydana gelen farklılaşma, yaşlı bakımı, huzurevi ve yaşlılık sorunları çalışmalarının ele alındığı görülmüştür. Araştırmaların büyük bir çoğunluğu nitel yöntemlerden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın sonunda elde edilen bulgular ve yapılan değerlendirmelerle ileride yapılması muhtemel çalışmalar için birtakım önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelime: Yaşlılık sosyolojisi, Yaşlılık, Bibliyometrik analiz, Sosyoloji yazını, Gerontoloji.

Jel Kodu: I 20

Gerontology in Sociology Literature: A Bibliometric Analysis of Graduate Thesis Written in Turkey

Abstract

In this study, it is aimed to examine the postgraduate studies on aging in the sociology literature with the bibliometric analysis method. The study is the first bibliometric analysis of gerontology in sociology graduate literature. Along with social aging, it is seen that gerontological studies in the field of sociology and observations about the social trajectories of aging have increased. The judgment that aging is shaped according to the social characteristics experienced constitutes a relatively new perspective compared to other studies on aging (geriatric, chronological, biological, physical aging). In the analyzes made, it was seen that the interest in aging in the sociology literature increased in a short time. In this context, gerontological researches in sociology graduate literature; The subject of the study was analyzed according to the type of research, the year it was conducted and the distribution of the type of theory used in the researches. Researches related to gerontology were examined in sociology graduate literature until March 2022, which was registered and allowed in the National Thesis Center. As a result of the researches, 42 master's theses and 9 doctoral theses were determined. In these studies, it was seen that the differentiation in the status of the elderly due to social change, elderly care, nursing home and old age problems were discussed. The majority of the studies were conducted with the semi-structured interview technique, one of the qualitative methods. With the findings and evaluations at the end of the study, some suggestions were made for possible future studies.

Keywords: Sociology of aging, Aging, Bibliometric analysis, Sociology literature, Gerontology.

Jel Code: I 20

1. Giriş

Genel nüfus içerisindeki yaşlı nüfusun artması, demografik yaşlanmaya neden olmakta ve günümüzün en önemli demografik olgusu haline gelen bu durum, farklı disiplinlerin dikkatini çekmektedir. Bu disiplinlerden biride yaşlılığın toplumsal görünümünü keşfetmeye çalışan yaşlılık sosyolojisidir. Bu çalışma, yaşlılığın sosyal bir olgu olarak sosyal yörüngelerini analiz eden sosyoloji lisansüstü çalışmalarını, bibliyometrik analiz yöntemi ile ortaya koymaya çalışmaktadır.

Yaşlanma tüm canlı varlıkların zamana karşı yaşadığı bir değişim sürecini ifade etmektedir. Sosyal bir olgu olarak yaşlanma ve yaşlılığın, içinde yaşanılan toplumun var olan sosyal süreçlerinden bağımsız bir şekilde gerçekleşmesi beklenemez. Bu bakımdan, özellikle demografik olarak, toplam nüfus içerisinde sayısındaki artış anlamına gelen toplumsal yaşlanmayla birlikte, yaşlanma ve yaşlılığa sosyoloji yazınında daha çok yer vermeye başlamıştır. Toplam nüfus içerisindeki yaşlı oranının %7'nin üzerinde olması, ilgili ülkenin demografik olarak yaşlanmış olduğunu göstermektedir (Arpacı, 2005).

Sosyolojinin çalışma alanı çok geniş olmakla birlikte en yeni çalışma alanlarından birisini yaşlılık olgusu oluşturmaktadır. Yaşlılık demografik dönüşüm ve sonucunda yaşanan toplumsal değişim bağlamında yaşlılığın sosyal yönlerini ele almaktadır. Sosyolojik bakış, yaşlılığın demografik değişiminin yanında, sosyal bir problem olarak ortaya çıkması ve yaşlılığın sosyal, kültürel, ekonomik ve demografik etkilerini de anlamlandırmaya çalışmaktadır (Ceylan, 2015). Geçmişte bireysel bir problem olarak görülen yaşlılık, demografik yaşlanmaya toplumsal bir sorun haline dönüştürülmüştür. Dolayısıyla sosyal bir görünüme sahip olan yaşlılığın, demografik dönüşümle üzerinde inceleme yapılması gereken sosyal bir sorun boyutuna ulaşması, sosyolojinin yaşlılık olgusu üzerine eğilimini arttırmıştır. Çalışmada, lisansüstü tezlerde sosyolojinin yaşlılığa ilginin ne zaman başladığı, hangi konuları hangi bakış açılarıyla ele alındığı ve yapılan lisansüstü tezlerin amaçlarının neler olduğu bibliyometrik analiz yöntemiyle ele alınmaktadır.

2. Kavramsal ve Kuramsal Yaklaşımlarda Yaşlılık

Yaşlılıkla ilgili tanımlar sürekli gelişmekte ve çeşitlilik göstermektedir. Başka bir deyişle yaşlılığın herkes tarafından kabul gören ortak bir tanımı yapılamamıştır (Konak & Çiğdem, 2005). Yaşlanma birincil ve ikincil yaşlanma olarak ele alınmaktadır. Birincil yaşlanma fiziksel ve biyolojik olarak insan vücudunda karşı konulamaz olan ve evrensel ölçüde meydana gelen yaşlanma, ikincil yaşlanma ise içinde bulunduğu toplumun şartlarına ve bireyin yaşam koşullarına göre şekillenen, herkes de eşit düzeyde gerçekleşmeyen yaşlanmadır (Şentürk, 2018). Bu perspektiften bakıldığında yaşlılığın yalnız kronolojik, fiziksel ve biyolojik olarak gerçekleşen bir süreç olmadığı görülmektedir. Bu durum sosyoloji yazınında gerontolojik çalışmaların artmasına neden olan üç önemli olguyu ön plana çıkarmıştır. Bunlardan biri demografik yaşlanma (nüfusun yaşlanması), ikincisi toplumsal değişim (Toplumsal gelişim bağlamında), bir diğeri ise toplumsal yaşlanmadır (sosyolojik yaşlanma).

2.1. Demografik Yaşlanma (Nüfusun Yaşlanması)

Yaşlanma olgusu tarihsel süreç içerisinde farklı anlamlar ifade etmiştir. Modernleşme öncesi toplumlarda yaşlanma sonrası ortaya çıkan sorunlar, demografik olarak yaşlının küçük bir kitle olması nedeniyle göz ardı edilebilir nitelikteydi. Dolayısıyla yaşlılığı çok fazla insanın görememesi nedeniyle yaşlılık sorun teşkil eden bir olgu olarak görülmüyordu. M.S 1. yy'da beklenen yaşam süresi 20 yıl, 10. yy.'da 30 yıl iken aydınlanma döneminden 19. yy.' a kadar süreç içerisinde 39 yıla çıkmıştır. 20. yy başlarından itibaren ise ortalama beklenen yaşam süresi 47 yıla çıkmıştır (Dülger, 2012). Günümüzde ise yaşam süresi, 19. yy göre iki katına çıkmıştır. Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK] (2022) nüfus istatistiklerine göre, bir kişinin 65 yaşına geldiğinde beklenen yaşam ömrü ortalaması 18 yıl olduğu görülmektedir. 2017-2019 yılı verilerine göre ise beklenen yaşam süresi ülkemizde 78,6 yıl olarak görülmektedir.

2010 yılında, dünya nüfusunun % 8'i yani 524 milyon insan 65 yaş ve üzerindeydi. Nüfus projeksiyonlarına göre 2050 yılına kadar bu sayının yaklaşık üç katına çıkması (1,5 milyar) ve dünya nüfusunun % 16'sının yaşlı nüfus olması beklenmektedir. Yaşlıların büyük çoğunluğu ve en hızlı yaşlanan nüfuslar ise az gelişmiş ülkelerde bulunmaktadır. 2010 ve 2050 yılları arasında, gelişmiş ülkelerdeki % 71'lik artışa kıyasla, az gelişmiş ülkelerdeki yaşlı insan sayısının % 250'den fazla artması beklenmektedir (World Health Organization [WHO], 2018). Dünya çapında, 60 yaş ve üstü insanların oranı diğer tüm yaş gruplarından daha hızlı büyümektedir. 1970 ile 2025 arasındaki büyüme yaşlı kitlenin yaklaşık 694 milyon kişi yani %223 artması ve 2025'te toplamda yaklaşık 1,2 milyar kişi 60 yaş ve üstü olması beklenmektedir. Bu rakamın, nüfus projeksiyonlarına göre 2050'de 2 milyar kişinin üzerine çıkacağı tahmin edilmektedir. Bu yaşlanmanın ise %80'i, gelişmekte olan ülkelere yaşamakta olacağı tahmin edilmektedir (WHO, 2002).

2.2. Toplumsal Değişme ve Yaşlılık

Sanayi devrimi sonrası ortaya çıkan yaşam alışkanlıkları, emek-değer, bilgi-değer bağlamında yaşlının statüsünün düşmesine neden olmuştur. Modernleşme, yaşlı bireyin statüsünü etkilemiş, geleneksel yapıdaki yaşlılığa atfedilen değeri farklılaştırmıştır. Geleneksel ailelerde yaşlı, statü açısından kayda değer bir öneme sahipken sanayileşme, modernleşme ve rasyonelleşme süreçleri geniş aile yapısının çözülmesine neden olmuş ve yaşlıya atfedilen değeri farklılaştırmıştır. Sanayileşme ve modernleşmeyle beraber bireyselleşmenin artması yaşlı bireyin yalnızlaşma, dışlanma ve ayrımcılık gibi sorunlarla karşı karşıya kalmasına neden olmuştur (Selçuk, 2022). Dolayısıyla günümüzde tıbbın gelişmesi, teknolojinin gelişmesi, sanayi devrimi sonucunda insanların yaşam kalitesinin artmasıyla birlikte dünya nüfusunun ortalama yaşı hızla artmaktadır (Bulduk, 2014). Ülkemizde de modernleşmeyle beraber kentleşme, sanayileşme, bireyselleşme, rasyonelleşme ve sekülerleşme ilişkilerinin hâkim olduğu çağdaşlaşma süreci, yaşlı davranışını ve yaşlıya karşı tutumu doğrudan etkilemektedir (Müftüler, 2016).

2.3. Toplumsal Yaşlanma (Sosyolojik Yaşlanma)

İnsan ömrü üzerinde etkili faktörlerden biri olan yaşam standardı, ülkelerin gelişmişlik düzeyine göre farklılaşmaktadır. Dolayısıyla toplumdaki kopuk bir yaşlılık sürecinin gerçekleşmesi mümkün değildir. İçinde yaşanılan toplumun dinamikleri (yerleşim yeri, sosyal ilişkiler ağı, kültür ve toplumun gelişmişlik seviyesi) ve bireyin durumu (medeni durum, eğitim seviyesi, gelir düzeyi) yaşamı ve yaşlılığı doğrudan etkilemektedir (Şentürk, 2018). Bu bağlamda yaşlılık olgusu, sorunları ve çözümleri toplumun dinamiklerinden bağımsız değerlendirilemez. Toplumsal yaşlanma demografik yaşlanmayla birçok yerde aynı anlamda kullanıldığı görülmekle beraber, farklı anlamları ifade etmektedir. Demografik yaşlanma bir toplumdaki nüfus içerisinde yaşlı kişilerin nicel olarak artışı ifade ederken toplumsal yaşlanma, yaşlanmanın toplumsal görünümü ve yansımalarının nasıl ortaya çıktığını analiz etmeye çalışmaktadır. Toplumsal yaşlanma sanayileşme, modernleşme ve kentleşme ekseninde ortaya çıkan yaşam alışkanlıklarının neden olduğu toplumsal değişimler sonucu, yaşlıların kendini nasıl algıladığını ve toplumun yaşlılığı nasıl algıladığıyla yaşlılığın sosyal yörüngelerini değerlendirmektedir.

Toplumsal yaşlanma, evrensel olarak tüm dünyada herkesin üzerinde hem fikir olduğu bir yaşlılık değil; çok yönlü gelişen ve toplumsal koşullara göre şekillenen birçok dinamiğin etkisiyle oluşmaktadır. Bu bakımdan yaşlılık, evrensel kalıplarla değil, içinde bulunulan toplumun yapısal özellikleriyle ele alınmalıdır (Şentürk, 2018).

Sonuç olarak yukarıda açıklanan süreçler yaşlılığı, sosyolojik bağlamda ele alınması ve sosyal değerlendirmelerle toplumsal yapı içerisinde anlamlandırılması gereken önemli bir sosyal olgu haline dönüştürmüştür.

3. Yöntem

Çalışmada da kullanılan bibliyometrik yöntem, alan yazını ile ilgili bir olguya ait genel bakış açısının belirlenmesi ya da araştırmacıların yayınlara ulaşma konusunda kolaylığının sağlanması amacıyla yapılmaktadır (Börner vd.,2005). İstatistiksel bir yöntem olan bibliyometrik terimini ilk olarak E. Wyndham Hulme 1922'de Cambridge Üniversitesi'nde Bibliyografya alanında derslerinde kullanılmıştır. Bibliyometrik analiz kavramı, bilim ve teknoloji süreçlerinin belgelerin sayılması yoluyla aydınlatılması anlamında kullanılmıştır. Yazılı iletişim süreçlerine ve bir disiplinin (yazılı iletişim yoluyla gösterildiği kadarıyla) gelişiminin doğasına ve seyrine ışık tutmak, yazılı iletişimin çeşitli yönlerini sayma ve analiz etmek amacıyla geliştirilmiştir. Bununla birlikte kitaplar ve süreli yayınlarla ilgili istatistiklerin bir araya getirilmesi ve yorumlanması sağlamaktadır. Tarihsel hareketleri göstermek, kitap ve dergilerin ulusal veya evrensel araştırma kullanımını belirlemek ve birçok yerel durumda kitap ve dergilerin genel kullanımını tespitinde kullanılmaktadır. Dolayısıyla bibliyometrik matematik ve istatistiksel yöntemlerin kitaplara ve diğer iletişim araçlarına uygulanmasıyla yapılan bir analiz türüdür. Sonuç olarak bibliyometrik analiz, yazılı iletişim

süreçlerini nicelleştirmeye çalışan ve bu çalışmalara ulaşmayı kolaylaştırmak için etkili bir yöntemdir (Pritchard, 1969).

3.1.Araştırma Etiği

Araştırma, toplumsal yaşlanmayla birlikte sosyal bilimlerin önemli olgularından biri haline dönüşen yaşlılığın, sosyoloji lisansüstü yazınındaki sosyal görünümünü değerlendirmek üzere gerçekleştirilmiş bir analizdir. Bu analiz gerçekleştirilirken, akademik ve etik kurallarına dikkatle uyulmuş, yazım kuralları ve yararlanılan kaynaklara özen, akademik ve etik davranışlara uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

4. Bulgular

Bu çalışma sosyoloji lisansüstü yazınında yaşlılıkla ilgili yapılan çalışmaların tespit edilmesinin sağlanması ve çalışmalar arasında karşılaştırmaların yapılmasının kolaylaştırılması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmada lisansüstü tezlerin konusu ve amacı doğrultusunda belirlenmiş olan sonuçlar değerlendirilmektedir. Sonuçlar lisansüstü tezlerin amacı doğrultusunda belirlenmiş olgulara yönelik özetlenmiştir. Taranan araştırmalarda kullanılan yöntem ve dayandırılan görüş ya da kuram, araştırmacıların kendi beyan ettikleri şekilde aktarılmıştır. Tablo 1’deki lisansüstü tezlerin sıralaması, Ulusal tez merkezinde yapılan arama sırasına göre belirlenmiştir.

Tablo 1. Lisansüstü Çalışmaların Bibliyometrik Analizi

SN	Çalışma	Konu	Tür	Amaç	Kuram veya Düşünce	Veri Aracı	Yöntem	Araştırmanın Sonuçlar
1	Kızmaz (2019)	Alevilik-Yaşlılık	YL	Tunceli Alevi Ocaklarının yaşlılık olgusuna bakışlarının sosyolojik analiz etmek	Fenemolojik Değ.	Derinlemesine Mülakat	Nitel	Ailenin önemli bir aktörü, değeri, büyüğü olan yaşlı insanlar Alevi toplumunun bütün katmanlarında çok önemli bir yere sahiptir. Fakat bireyselleşme, yaşının konumunu etkilemiş geniş ailenin çözülmesi çekirdek ailelerin yaygınlaşmasına neden olmuş, yaşlı yalnızlaşmıştır.
2	Doğramacı (2019)	Yaşlı Bakım Hizmetleri	YL	Yaşlılık kurumsallaşmasıyla, yaşlıların farklı bir kurumsal yapı içine girmelerine etki eden değişimlerin neler olduğunu araştırmak	Sosyal Yaşlanma	Derinlemesine Mülakat, Gözlem	Nitel	Yaşlıların, toplumdan soyutlandıkları ve yalnızlığa itildikleri, günümüzde yaşlılık, kurumsal mekanizmalara devredilmiş, toplumdan soyutlanmaya çalışılan bir süreç olarak görülmektedir.

3	Demir (2016)	Yaşlılık Sorunları ve Yaşam Kalitesi	YL	Toplumsal sorun haline gelen yaşlıların nicelik olarak artması karşısında yaşam kalitelerinin değerlendirilmesi	Demografik Yaşlanma	Derinlemesine Mülakat	Nitel	Demografik etkenler (Kadın-erkek, evli-bekar-dul, gelir seviyesi yüksek-orta-düşük, eğitilmiş-eğitimsiz) ile yaşam kalitesi arasında anlamlı farklılıklar vardır. Yaşlanmayla artan hastalıkların yaşam kalitesi ile ilişkisi vardır.
4	Açııcı (2019)	Kırsal Yaşlanma	YL	Kırsal alanda yaşayan yaşlıların sosyo-ekonomik, kültürel ve siyasi açıdan değerlendirmek ve yaşadıkları sorunları ele alarak çözüm önerileri sunmak	Yaşam evreleri, Yaşam süresi, Yaşam seyri	Yarı Yapılandırılmış Görüşme	Nitel	Kırsal bölgede yaşayan yaşlıların eğitim seviyelerinin düşük olduğu, kadın olmanın eğitim konusunda dezavantaj oluşturduğunu görülmektedir. Kırsal alanlarda günlük ihtiyaçların temini şeklinde iktisadi geçim alışkanlığı, (günlük kazanılanın tüketilmesi) ekonomik açıdan yaşlılığa hazırlık yapılmadığı göstermektedir.
5	Bayrak (2018)	Toplumsal Değişim Yaşlılık	YL	Yaşlılık algılarının toplumsal etkenlere bağlı olarak farklılaşması nedeniyle yaşlılığın çok yönlü bir toplumsal olgu olarak ele almak	Sosyolojik Yaşlılık	Literatür Tarama	Derleme	Çekirdek ailelerin yaygınlaşması nedeniyle bakımı görevini üstlenen alternatif kurumlar, (huzurevi, bakımevi vs.) günümüzde büyük bir role sahip olmuşlardır. Emeklilikle yaşlı birey toplumsal rol ve statülerini kaybetme durumunu yaşamakta ve dışlanma ve yalnızlaşma gibi sorunlarla karşılaşmaktadır.
6	Avcı (2021)	Toplumsal Değişim-Yaşlılık	YL	Yaşlılığın tarihsel süreç içerisinde geçirdiği dönüşüm ve günümüzdeki yaşlılığı tanımlamak	Sosyolojik Yaşlılık	Literatür Taraması	Derleme	Günümüzde maruz bırakıldığı sorunlarla baş edemeyecek durumda olan yaşlının aktif birey olabilmesi için devlet ve ilgili kurumlar tarafından sosyal politikaların üretilmesi gerekmektedir.
7	Yörük (2019)	Yaşlıların Dini ve Sosyal Yaşantıları	YL	Toplumsal yaşlanma ve bu bağlamda yaşlıların dini ve sosyal yaşantıların incelenmesi	Fenomenolojik Değ. Etnometodolojik	Yarı Yapılandırılmış Görüşme, Katılımlı Gözlem	Nitel	Gençken “iş yaşamı” ve “gündelik hayatın telaşı” sebebiyle dini pratikleri tam anlamıyla yerine getiremediklerini ifade eden katılımcılar, yaşlanmayla birlikte bireyin gündelik yaşantısında dini pratiklerin daha yoğun bir şekilde yaşandığı görülmektedir.

8	Sever (2018)	Yalnızlık ve Yaşlanma	YL Tek başına yaşayan yaşlı bireylerin tek başına yaşamayı seçme nedenlerini, karar verme sürecini nasıl yaşadıklarını açıklamak	Pratik Eylem Kuramı	Yarı Yapılandırılmış Görüşme	Nitel Yaşlının yalnız yaşama tercihlerini şekillendiren ana etken geniş aile ile beraber yaşamının zorluklarından kaçınmak isteği olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bununla beraber sosyal, ekonomik ve kültürel yapısal faktörlerin etkisiyle de alındığı sonucuna ulaşılmıştır.
9	Polat (2018)	Yaşlılık Statü ve Rolü	YL Etkili bir görsel ve işitsel iletişim aracı olarak sinemanın yaşlıyı ve yaşlılığı nasıl yeniden ürettiği analiz etmek	Eleştirel Bakış	Söylem Analizi	Nitel Sinemalarda ağırlık olarak gençlerin yaşlıları nasıl algıladığı ortaya konmuştur. Ayrıca sinema yaşlıları toplumsal konumları açısından; statüsünü ve bununla birlikte toplumsal rol veya rollerini kaybetmiş kişiler olarak gösterilmektedir.
10	Türkan (2017)	Yaşlı Yoksulluğu	YL Yaşlı yoksulluğunun yarattığı sosyal ve psikolojik sorunların boyutunu inceleyip mevcut durumun tespit etmek	Eleştirel Realizm- Yapısal İşlevci Kuram	Görüşme tekniği, Söylem analizi ve Anket tekniği	Karma Ekonomik yetersizlikler bireyin sağlık sorunlarını, yalnızlığını, ayrımcılığa maruz kalmasını, toplumsal ve ekonomik alandan dışlanmasını tetikleyerek biyopsikososyal sorunlarla karşılaşmasına neden olabilmektedir.
11	Özyer (2016)	Huzurevi	YL Huzurevinde kalan yaşlıların tercih etme nedenleri	Sosyal Politikalar	Derinlemesine Mülakat	Nitel Yaşlıların kurum bakımını kabul ederek huzurevinde kalmalarına sebepler arasında yaşlıların kişisel işlerini daha yavaş yapmaları, yaşlılığa bağlı azalan fonksiyonlar, eşin vefatı, kent yaşamına alışamama ve hızına uyum sağlayamama, değişen aile yapısı nedeniyle yeni çekirdek ailede kendilerine yer bulamamaları, fazlalık gibi görülmeleri, bu yüzden de çocuklarından ayrıldıkları gözlemlenmiştir.

12	Soysal (2015)	Huzurevi	YL	Kurumsal bir yapı içerisinde girmenin neden olduğu değişim ve uyum sorunları ile ilgili süreçlerin tespit etmek	Sosyal Değişim	Anket- Mülakat	Karma	Huzurevinde kadınlara oranla erkekler daha çoktur. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu okuma yazma bilmeyen, bir kısımda ise ilkokul ve ortaokul mezunu olduğu görülmektedir. Katılımcıların huzurevinde kalma tercihlerinin "mecbur oldukları, başka çarelerinin olmadığı" seçeneği üzerinde yoğunlaştıkları tespit edilmiştir.
13	Altunay (2020)	Sosyal değişim ve Yaşlı Bakımı	YL	Türk ailesinde yaşlı bakımının aile yapısı ve köy-kent ayrımı göz önünde bulundurularak toplumsal, sosyo-ekonomik ve kültürel değişme bağlamında ne tür yapısal ve sorsunal özelliklere sahip olduğunun tespiti	Sosyal Değişim	Yarı Yapılandırılmış Görüşme, Odak grup görüşmeleri, Anket	Karma	Toplumsal ve kültürel yaşamdaki değişimlerin toplumsallaşma ve gündelik yaşam süreçlerine etkisi geleneksel toplumsal ilişkileri ve genç-yaşlı ilişkisini yaşlıların aleyhine olacak şekilde değiştirmiştir. Modernleşme süreciyle birlikte toplumsal yapıda yaygınlaşan formal kurumsal yapılanma ve oluşumlar bireyci- pragmatik insan tipinin yaygınlaşmasına yol açmıştır.
14	Gök (2019)	Yaşlılığın Kültürel Temelleri	YL	Bireylerin kendi zihinsel dünyalarında yaşlılığı ve yaşlıları nasıl algıladıklarını Muğla ve Van ili arasındaki farklılıklar ve benzerliklerin neler olduğunu sosyolojik bakış açısı ile ortaya koymak	Fenomenolojik- Kültürel Karşılaştırma	Likert Ölçek-Yarı Yapılandırılmış Görüşme	Karma	Karşılaştırma yapılan iki ilden biri olan Van'da yaşlıların Muğla'ya göre yardıma daha çok muhtaç oldukları ve daha az faal oldukları tespit edilmiştir. Yaşlı bakımının Van'da dini inançlar gereği gerekli olduğu düşüncesi hakimken, Muğla'da ise daha çok insani ve vicdani etkenlerin etkisinin olduğunu görülmüştür.
15	Aydemir (2019)	Yaşlılık Sorunları	YL	Yaşlılık ve gündelik hayat arasındaki ilişkiye dair mevcut durumu ortaya koyabilmek	Yapısal İşlevselci	Söylem Analizi, Anket	Karma	Ekonomik yetersizlikler yaşlı bireyin sağlık sorunlarını, yalnızlığını, ayrımcılığa maruz kalmasını, toplumsal ve ekonomik alandan dışlanmasına neden olabilmektedir.

16	Özüş (2019)	Kronik Rahatsızlığı olan Yaşlı Yakını Sorunları	YL Alzheimer hastalarının bakımını üstlenen aile fertleri veya hane sakinlerinin yaşamış olduğu sorunlarının tespiti	Fenomenolojik	Yarı Yapılandırılmış Görüşme	Nitel Yaşlılıkta en sık görülen rahatsızlıklardan biri olan Alzheimer hastalığı hastayı yıpratdığı kadar bakım veren bireyi de yıpratmaktadır. Bu nedenle katılımcıların kendilerinin de bu hastalığa yakalanması durumunda asla bir başka kişinin kendisine bakım yapmasını istemediklerini, hastalığa yakalanması durumunda bir bakım merkezine yatırılmasının uygun olacağını sonucuna ulaşılmıştır.
17	Torun (2019)	Tarihsel süreç içerisindeki Yaşlılar için Sosyal Politikalar	YL Var olan sosyal politika ve uygulamaların, Türkiye’de giderek artan yaşlı nüfusun ihtiyaç ve beklentilerini ne ölçüde karşılayabildiği sorgulamak	Yaşlılık-Siyaset	Literatür Taraması	Derleme Türkiye’de yaşlılara yönelik sosyal politikalar emeklilik, sosyal yardımlar ve bakım hizmetleri şeklinde uygulanmaktadır. Sosyal politikaların geliştirilmesi multidisipliner bir yaklaşımı gerektirmektedir. Kırsal bölgelerde ve kentte yaşayan yaşlılara yönelik gözlemlerde kaynakların eşit dağıtılmadığı görülmektedir.
18	Uygun (2022)	Yaşlılığın Kadınlaşması, Yalnız Yaşayan Yaşlı Kadınlar	YL Yalnız yaşayan yaşlı kadınların gündelik hayat deneyimlerini yaşlılık ve gündelik hayat ilişkisi bağlamında ortaya koymak	Yaşlılığın Kadınlaşması	Derinlemesine Mülakat	Nitel Kendine bakabilme becerisinin yaşlı kadınların yalnız yaşamayı tercih etmesinde temel motivasyon olduğu görülmüştür. Yaşamlarını tek başlarına sürdürebilecek durumda olan yaşlı kadınların çocukları dâhil kimseye yük ve muhtaç olmadan kendi evinde yalnız yaşamayı tercih ettiği görülmüştür.
19	Yeşiltepe (2021)	Toplumsal değişim-Yaşlılık Sorunları	YL Modernleşmeyle beraber ortaya çıkan yaşam tarzının yaşlının statüsüne etkisi ve yaşlının dışlanması analiz etmek	Modernleşme	Yarı Yapılandırılmış Görüşme	Nitel Kendi tecrübelerinden faydalanmasını istemektedirler. Sonuç olarak araştırmaya katılanlar genel olarak bir dışlanma durumu yaşamadıklarını belirttiler de anlattıkları bu durumu yaşadıklarını fakat bunun farkında olmadıklarını göstermektedir.

20	Borazan (2019)	Demografik Değişim Gerontolojinin Gelişimi	YL Türkiye’de gerontolojinin gelişim süreci ve gerekçeleri İsmail Tufan’ın söylem ve çalışmaları incelenerek, Gerontolojinin yeri ve önemini ortaya koymak	Tarihsel Bilgi Toplamamı irinci El Bilgi	Yarı Yapılandırılmış Görüşme	Nitel Almanya’da bulunan Dortmund Üniversitesi ve Braunschweig Üniversitesi Gerontoloji Bölümleri ile sürekli irtibat halinde olan Akdeniz Üniversitesi Gerontoloji Bölümü diğer ülkelerden destek alarak gelişmeye devam etmektedir. Tanınmış gerontologlar olan Rolf Heinze ve Gerhard Naegele Türkiye’de gerontoloji biliminin ilerleme sürecine büyük katkılar sağlamaya devam etmektedir.
21	Özkan (2017)	Yaşlılık ve Mekân	YL Yaşlıların mekânlarına olan aidiyetlik hislerinin ne derece olduğu, nelere ve hangi unsurlara bağlı olduğu konusunu tespit etmek	Fenomenolojik	Yarı Yapılandırılmış Görüşme	Nitel Zaman ve emek harcamak, bir takım maddi sıkıntılar çekerek emek verilen mekânlar değerlidir. Bazı görüşmecilerinde dile getirdiği gibi komşu kimi zaman akrabadan önce gelir. Genel anlamda güzel komşuluklara sahip olma, bulunulan evi, mahalleyi yaşanır kılar. Görüşülen kişiler içinde durum böyledir. Evden daha ziyade mahalle komşuluk daha önemlidir.
22	Doğan (2014)	Huzurevi-Yaşlı Göçmen Yaşlı Bakımı	YL Berlin’de yaşayan yaşlı Türk göçmenlerin yaşlılıklarını göçmen statüsünde yaşlılıklarında Almanya’yı tercih nedenlerini ve geleceğe dair düşüncelerini ortaya koymak	Fenomenolojik Değ.	Yarı Yapılandırılmış Görüşme	Nitel Sosyal hizmet örgütlenmesinin kendilerine sunduğu cazip olanaklardan yararlanmak amacıyla yaşlılıklarını Almanya’da geçirmek istedikleri gözlemlenmektedir. Almanya’da Türkiye’den daha yaşanabilir bir ortamın kendilerine sunulmuş olması onlarda burada kalmayı tercih etmelerinde etkili bir faktör olmuştur.
23	Asayesh (2013)	Doğu-batı Yaşlı Bakımı	YL Türkiye’nin doğu ve batı bölgesindeki huzurevi sayılarının farklı olması, İki farklı bölgenin huzurevinde kalma nedenlerinin tespiti	Fenomenolojik değerlendirme	Görüşme	Nitel Batıda bulunan huzur evinde yaşayan yaşlıların daha en uzun süre kalan yaşının 21 yıl, doğuda ise en uzun kalanın 5 yıl kaldıkları görülmüştür. Eğitim durumu olarak batı bölgesinde huzurevinde kalan yaşlıların, doğu bölgesindeki huzurevinde kalanlara göre eğitim seviyelerinin yüksek olduğu görülmüştür.

24	Taşkesen (2012)	Evde Yaşlı Bakımı Sosyal Politikalar	YL	Türkiye’de uygulanmakta olan yaşlı politikalarının ve devlet destekleri ile Evde Bakım Hizmetleri’ne teşvikin amacına ulaşip ulaşmadığını incelemek	Fenomenolojik	Derinlemesine Mülakat	Nitel	Evde Bakım Hizmeti verenlerin büyük çoğunluğunu orta yaş grubundaki kadınlar oluşturmaktadır. Evde Bakım Hizmeti veren kadınların büyük bir kısmı ise evli olup, annesine, kayınvalidesine ya da eşine bakmayı tercih etmişlerdir. Evde Bakım Hizmeti veren bireylerin hemen hemen hepsi bakım ücretini vermeden önce de yakınlarına kendi imkânlarıyla bakmaktadırlar.
25	Yapıcıoğlu (2009)	Sosyal Değişim Yaşam Kalitesi	YL	Modernleşmenin sebep olduğu değişimlerin yaşlılık üzerindeki etkisini ölçmek	Modernleşme	Anket-Ölçek	Nitel	Modern hayatla beraber yaşanan biyolojik, psikolojik, ekonomik ve sosyal değişimlerden en yoğun etkilenenler yaşlılardır. Modern yasadaki değişen aile örüntüleri ve kadınların çalışma yaşamındaki yerinin artmasıyla beraber yalnızlaşan yaşlılar ruhsal bozukluklar yaşamaktadır.
26	Ertem (2021)	Yaşlı Bakım -Sosyal Değişim	YL	Yaşlı ebeveynlerin çocuk yetiştirme biçimleri çerçevesinde ebeveyn çocuk ilişkisinin nasıl bir anlam dünyası inşa ettiğini anlamak	Fenomenolojik Yaklaşım Modernleşme	Yarı Yapılandırılmış Görüşme	Nitel	Modern toplumların ciddi ve en önemli kurumlarından olan huzurevleri, bakımevleri, kreşler ve anaokulları ailenin dönüşümünü de anlamamızı kolaylaştıracaktır. Bireyler çocuklarımıza baktık onlarda bize bakacaklar bu bir devir daimdir diyerek kurum bakımını veya aile dışındaki diğer bakımlara sıcak bakmadıklarını belirtmişlerdir.
27	Yoğan (2020)	Dijital çağda gözetim Olgusunun Yaşlılıktaki etkisi	YL	Yaşlılık problemi ile nasıl başa çıkılacağı ve bunun için hangi türden politikaların üretilebileceğini anlamak	Postmodernite Risk Toplumu	Doküman Analizi	Nitel	Kişilerin ne kadar maaş alacağı, hangi sosyal haklardan faydalanılacağı sistem tarafından belirlenmektedir. Emekli olan kişilerin hayatları böylece yeniden düzenleme ağına dâhil edilmektedir. Sağlık ve tıbbın nesnesi olan yaşlı bedeni üzerindeki sınırsız kontrol yeniden gözetleme biçiminin bir diğer boyutunu göstermektedir.

28	Gürbüz (2019)	Huzurevi	YL	Huzurevinde yaşayan yaşlıların beklentilerinin tespit edilmesi	Fenomenolojik Değ.	Yarı Yapılandırılmış Görüşme	Nitel	Huzurevi tercih sebeplerinden biri evde tek başına kalma ya da eşlerden birinin ölümü ile yaşlı bireyin yalnız kalmasıdır. Çocuklarına yük olmamak, güvende olma isteği, ileride bakıma muhtaç olursam bakılacak olmam, arkadaş edinme, tek başına yaşamak istememe huzurevinde kalma fikirlerini etkilemektedir.
29	Büyükgümüş (2017)	Yaşlanan Mekan Yeri Yaşlanma	YL	Üsküdar ilçesinde yaşayan ve yaşlanan bireylerin, mevcut bireysel ve mekânsal etkileşim pratiklerini ortaya koymak	Fenomenolojik Değerlendirme	Derinlemesine Mülakat	Nitel	Yaşlı bireylerin çoğunluğu emekli olduğu için evinden fazla dışarı çıkmayı tercih etmemektedirler. Eşi veya çocukları ile beraber yaşayan katılımcıların, yalnız yaşayan katılımcılara göre daha mutlu oldukları söylenebilir. Birileriyle beraber yaşayan yaşlı bireyler, gün içerisinde meşgul olacak bir şeyleri olduğunu, yalnız yaşayan bireyler ise gün içerisinde çoğu zaman hiç bir iş ile meşgul olmadıklarını belirtmişlerdir.
30	Alperen (2013)	Geleneksel Aileler Yaşlının yeri	YL	Geleneksel ilişkileri belli ölçülerde devam eden toplumumuzda aile yanında yaşayan yaşlının konumu	Fenomenolojik Değ.	Görüşme	Nitel	Kişinin ailesinden bağımsız kaliteli yaşlılık düşüncesi, bir dilek biçiminde var olmakla birlikte, genel olarak bunun gerçekleşme olasılığının düşük olduğu görülmüştür.
31	Kurt (2008)	Yaşlı Sorunları	YL	Yaşlılık olgusu çeşitli yönleriyle incelemek, yaşlıların yaşamış oldukları sorunları ve yaşam memnuniyet düzeyleri saptanma	Anket	Anket	Nitel	Yaşlıların bakım sorununa getirebilecek çözüm olarak düşünülen kurum bakımı hizmetlerinin günün koşullarına göre geliştirilmesi gerekmektedir. Geleneksel değerlerimizden dolayı her ne kadar sıcak bakılmasa da son çare olarak düşünülen kurum bakımı hizmetlerinin çeşitlendirilmesi gerekmektedir.

32	Varol (2021)	Yaşlı Yoksulluğu	YL	Yaşlı bireylerin içinde buldukları yoksullukla mücadele edebilmek için iş piyasası içerisinde var olma çabaları ve geliştirdikleri stratejileri ele almak	Fenomenolojik Değ.	Derinlemesine Görüşme	Nitel	Kentsel mekânda yaşayan yaşlı çalışan yoksullar ekonomik ve sosyal olarak toplumsal dışlanmaya maruz kalabilmektedir. Borç ilişkileri incelendiğinde hem akraba/hemşeri gibi enformel kanallardan hem de alınacak borcun büyüklüğüne göre de bankalardan borç alınmaktadır.
33	Demirbaş (2021)	Pandemi-Yaşlı Damgalanma	YL	COVID-19 pandemi süreci ile Twitter'da 65 yaş ve üzeri yaşlı bireyler için paylaşılan ayrıştırıcı, damgalayıcı öğeler	Damgalama Kuramı Eleştirel Söylem	Netnografi	Nitel	İlk tema "virüsü yayma, yaşlılardan kaçma, yaşlılardan uzak durma, yaşlılardan korkma" gibi kodlar ortaya çıkmıştır. Yaşlıları evde tutma, küçümseme, yaşlılarla dalga geçme, video çekme, ihbar etme, yaşlıları kovalama" kodları ortaya çıkmıştır.
34	Tozluoğlu (2019)	Yaşlıya Bakış Açısı	YL	Lise öğrencilerinin yaşlılığa bakış açılarındaki farklılıkları incelemek	Fenomenolojik Değ.	Derinlemesine Mülakat	Nitel	Gençler, yaşlı bireylerin bakıma ihtiyaç duyduklarında bakma görevini yaşlı kişilerin çocuklarına bırakmaktadır. Buna karşın yaşlı kişilere yönelik ne tür hizmetlerde bulunulması gerektiği kısmında gençler, huzurevlerinin sayısının artırılmasından bahsetmişlerdir.
35	Ağır (2019)	Yaşlılarda Teknoloji Kullanımı-Yaşam Kalitesi	YL	Yaşlılardaki teknoloji kullanımının Yaşam kalitesine etkisini analiz etmek	Fenomenolojik Değ. Sosyal değişme	Yarı Yapılandırılmış Görüşme-Anket	Karma	Tüm bu gelişmelerin yanında baktığımız zaman teknolojinin yaşlıların hayatını etkilediklerini görebilmekte. Tüm bunlara rağmen teknolojinin yaşlıların hayatlarının bazı alanlarında onları etkilediklerini ve yaşam kalitelerini değiştirdiklerini söylememizde mümkündür.
36	Sağman (2019)	Yaşlı Mekan Tercihleri	YL	Yaşlıların boş zamanlar alanlarını seçme nedenlerini incelemek	Top. değişim-Fenomenolojik Değ.	Görüşme	Nitel	Her yaşlı bireyin kendi zevkleri, sosyo-ekonomik ve kültürel yapılarının mekân tercihleri önemli değişkenler olduğu görülmektedir.
37	Altıparmak (2019)	Yaşlı İstismarı	YL	Bazı değişkenlere göre yaşlı ihmal ve istismarının yaşlıya yakınlığını anlamak ve görülen ihmal ve istismar çeşitlerini belirlemek	Fenomenolojik Değ.	Yarı Yapılandırılmış Mülakat	Nitel	Bekar, eşi ölmüş ve boşanmış yaşlıların evli olan yaşlılara kıyasla ihmal ve istismara uğrama olasılığı daha yüksektir. Yaşlı bireyin eğitim seviyesinin yüksekliği ihmal ve istismara uğrama ihtimalini azaltmaktadır.

38	Gök (2018)	Aktif Yaşlanma	YL	Aktiflik kuramı ve yaş bütünleşme kuramı çerçevesinde yaşlıların toplumsal yaşama ne ölçüde katılabildikleri ya da katılmadıklarının nedensel olarak ortaya konulmasıdır	Aktiflik Kuramı- Yaş Bütünleşme Kuramı- Fenomenolojik Değ.	Yarı Yapılandırılmış Mülakat	Nitel	Yaşlı kadınlar erkeklere göre daha yalnızdırlar. Çalışma kapsamında yer alan yaşlılar en fazla maddi yardım talep etmektedirler. Evli olan yaşlılar, eşi ölmüş olanlara göre, gezerek-dolaşarak ve kahveye/lokale giderek; eşi ölmüş olan yaşlılar da evli olanlara göre, kapı önünde-sokakta oturarak dışarıda daha fazla zaman geçirmektedirler
39	Koçakgöl (2017)	Yaşlı İstismarı	YL	John Rawls'un Sosyal Adalet Teorisi çerçevesinde yaşlı istismarını anlamlandırmak	Sosyal Adalet Teorisi	Literatür Taraması	Derleme	İstismara çözüm getirme bağlamında adil kurumların oluşturulması, Rawls'un kişi anlayışı ve adalet ilkelerinin uygulanması istismar konusunda büyük ölçüde koruma sağlayacaktır. Ancak buna ek olarak bir insan görüşüne ve etik yaklaşıma ihtiyaç duyulmaktadır.
40	Tenlik (2017)	Huzurevi-Yaşam Kalitesi	YL	Demografik yaşlanmayla hızla oran artan kurumsal bakım alan yaşlıların yaşam kalitelerini ve yaşlılığa bakış açılarını analiz etmek	Fenomenolojik Değ.	Derinlemesine Görüşme	Nitel	Çalışmanın temel teorik temelini oluşturan yaşlılığın politik ekonomisine göre, yaşlıların gelir durumunun düşmesi, ekonomik yönden gerilemeleri birtakım sosyal problemlere yol açmaktadır. Bu sosyal problemlerden bazıları sağlık bakımında aksamalar, yetersizlikler ve barınma ihtiyacının karşılanamamasıdır.
41	Akütükü (2015)	Kültürün Yaşlı Algısı	YL	Farklı kültürlerin, yaşlılık algıları ve statülerini nasıl etkilediğini incelemek	Toplumsal Değişim Kültürel Karşılaştırma	Anket	Nicel	Yaşlı algısı, yaşlının bakış açısı üzerinde etkili olduğu düşüncesinden kanaatle iki şehir arasında farklılıklar ortaya çıkmıştır. Ancak ortaya çıkan farklılıklara rağmen benzerliklerin de göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Yaşlı birey veya yaşlılık dönemi tüm toplumların vazgeçilemeyecek olan en önemli gerçeğidir.
42	Atıla (2006)	Demografik Değişim	YL	Toplumsal değişme neticesinde genelde aile yapısında ve özelde yaşlıların aile içerisindeki konumunda meydana gelen değişimleri saptamak	Toplumsal Değişim	Anket	Nicel	Araştırmaya katılımcıların büyük bir çoğunluğu önceki zamanlarda yaşamış olsalardı, huzurevinde değil ailesiyle ve çocuklarıyla yaşıyor olurlardı. Yaşlılar Huzurevine gelmeden önce huzurevi hakkında çok fazla bilgi sahibi olmadıklarını belirtmişlerdir.

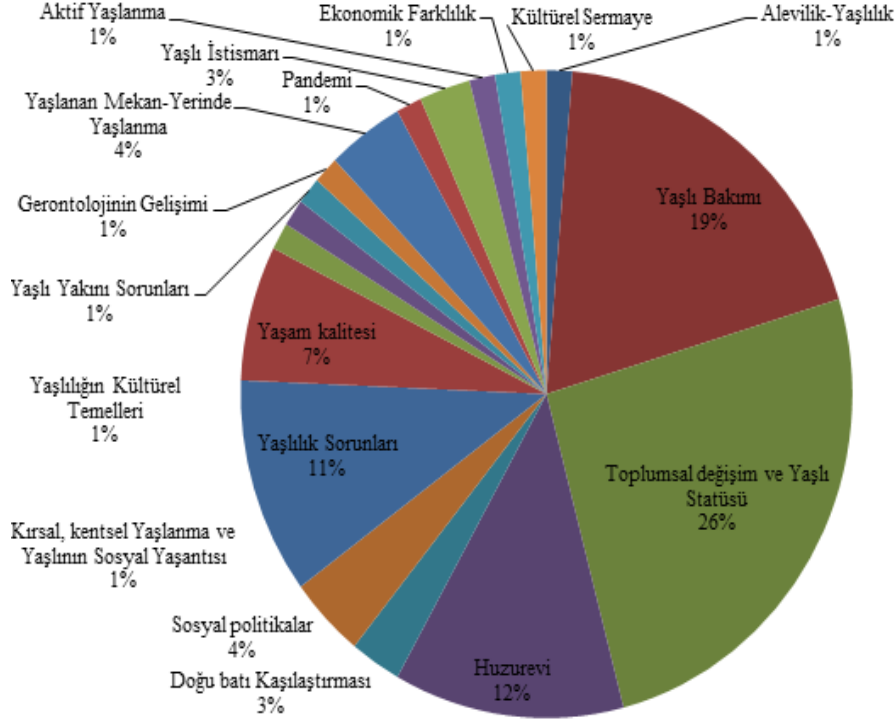
44	Ceylan (2013)	Yaşlı Bakımı-Huzurevi	DR	Gelişmiş bir sosyal güvenlik, sağlık ve yaşlı bakım sistemine sahip olan İsveç refah devletinde yaşlıların yaşam algısındaki karşılığının ne olduğunun anlamak	Gelişmiş Toplum İşlevsel Analiz	Genel Tarama Modeli Anket-Görüşme	Karma	Sunulan hizmetlerin yaşlının toplumdaki yerine toplumda neden fazla yer alabilmesine imkân tanıyacak nitelikte olması önemli görülmelidir. İsveçli yaşlıların refahında devletten çok toplumun varlık göstermesine ihtiyaç vardır.
45	Kalaycı (2015)	Toplumsal Değişim- Yaşlı Statüsü	DR	Yaşlılık statüsünün toplumsal özelliklerini ve yaşlının beklentilerini tespit etmek	Yapısal İşlevci- Fenomenolojik Değ.	Görüşme	Nitel	Kurumsal mekanizmalardan biri olan aile içinde yaşlıyla birlikte yapılan enformel etkinlikler (akraba ziyaretleri vb.) aile üyeleri tarafından önemsendiğini ve statüsel etkililiğinin kabul gördüğüne işaret etmektedir.
45	Müftüler (2016)	Toplumsal Değişim Yaşlılık Kurumsallaşması	DR	Modernleşmeyle toplumumuzdaki değişimlerin yaşlılık ve yaşanma sürecine etkisi, yaşlılıktaki yapısal değişimi toplumsal, kültürel ve dini boyutlarıyla ele alınmak	Fenomenolojik Değ.	Derinlemesine Görüşme	Nitel	Modernleşme sürecinde özellikle sanayileşme, kentleşme, rasyonelleşme, bireyselleşme ve sekülerleşme süreçlerinin egemen olduğu çağdaş hayat, Türk toplumunda yaşlılık davranışını doğrudan etkilemektedir. Yaşlılık kurumsallaşması modern toplumlarda temel toplumsal kurumların etkisi altında şekillenmektedir.
46	Kurtkapan (2017)	Toplumsal Değişim- Yerel Yönetimler Sosyal Destek Hizmetleri	DR	Kentleşmenin yaşlıların hayatında hangi yönde değişimler oluşturduğunu yerel yönetimin bu konudaki yerini saptamak	Fenomenolojik Değ.	Derinlemesine Görüşme	Nitel	Kentleşmenin sebebi olan modernleşmeyi ülkemizde tam olarak kavrayamadığımız gerçeğidir. Bu durum, yerel yönetimlerin yaşlılarla ilgili hizmetlerinde oldukça belirgin bir şekilde görülmektedir.
47	Taşkesen (2017)	Kırsal ve Kentsel Yaşlılık	DR	Yaşlıların günümüzde toplum tarafından, toplum içinde nasıl konumlandırıldığının ortaya çıkarılmak	Karşılaştırma- Fenomenolojik Değ.	Derinlemesine Mülakat	Nitel	Kırsal alanlarda da kentsel alanlarda da yaşlıların günlük yaşam aktiviteleri büyük oranda benzerlik göstermekte ve daha çok yaşlılığın olumsuzluklarla betimlendiği göze çarpmaktadır.
48	Varışlı (2017)	Yaşlı Ayrımcılığı	DR	Yaşlılığın çocukluk, gençlik ve yetişkinlik gibi insan yaşamının doğal bir evresi olduğu” yaklaşımını güçlendirmektir	Fenomenolojik Değ.	Derinlemesine Görüşme	Nitel	Araştırmaya katılanların büyük kısmı, toplumun ve özellikle gençlerin 65 yaş üstü kişilere bakış açısının olumsuz olduğunu, toplum içinde gerek kamusal gerekse özelalanda yaşlı ayrımcılığına uğradıklarını ifade etmişlerdir

49	Üçok (2018)	Toplumsal Yaşlanma- Kamu ve Özel Huzurevi Karşılaştırması	DR	Kamu huzur evinde kalan yaşlılar ile özel huzurevlerinde kalan yaşlıların yaşam memnuniyet farklılıklarını tespit etmek	Etkinlik Kuramı	Yarı Yapılandırılmış Görüşme-Ölçek- Anket	Karma	Kaldığı huzur evi olanaklarını yeterli bulan yaşlı bireylerin, kaldığı huzur evi olanaklarını yeterli bulmayan yaşlı bireylere göre yaşam doyumunun daha yüksek olduğu görülmüştür.
50	Çakır (2021)	Emek tiplerine dayalı yaşlılık karşılaştırılması	DR	Yeni kuşakların, eski kuşaklara göre farklılaşan görünümelerini ortaya koymak	Kuşaklar Sosyolojisi	Anket, Yarı-yapılandırılmış Görüşme	Karma	Mavi yakalı ve beyaz yakalı emekliler, geçmişi ve bugünü karşılaştırdıklarında, kendi kuşaklarının “şanslı” olduğu sonucuna ulaşmaktadır. Hem eğitim kalitesinin daha yüksek olması hem de istihdam olanaklarının daha fazla olması nedeniyle kendi çocukluk ve gençlik dönemlerini daha yaşanır olarak değerlendirmektedir.
51	Selek (2022)	Kültürel Sermaye ve Yaşam Kalitesi	DR	Eğitim yoluyla Elde edilen kültürel sermayenin yaşlılıkta yaşam kalitesine etkisini ortaya koymak	Bourdieu'nun Sermaye Kuramı	Anket formu, Ölçekler	Nitel	Kültürel sermaye tüm yaşamda olduğu gibi yaşlılıkta da bireyin hayatını şekillendiren, değişiklikler uyum sağlamasını kolaylaştıran ve yaşam kalitesini arttıran önemli bir değişken olduğu görülmüştür.

Yüksek Öğretim Kurumunun (YÖK) Ulusal Tez Merkezi sayfasında yapılan taramalar neticesinde, sosyoloji yazınında gerontoloji çalışılan lisansüstü tezler taranmış ve 42 yüksek lisans 9 doktora çalışmasına rastlanmıştır. Bu çalışmalar konusuna, üniversitelere, yöntemlerine, veri toplama araçlarına ve araştırmanın yapıldığı yıllara göre dağılımı incelenmiştir.

4.1. Lisansüstü tezlerin konulara göre dağılımı

Sosyoloji yazınında gerontoloji ile ilgili yapılan çalışmaların konu dağılımları (Şekil 1) incelendiğinde; toplumsal değişim-yaşlı statüsü, yaşlılık bakımı, yaşlılık sorunlarının daha çok ele alındığı görülmektedir. 21. yy en önemli demografik olgusu olan demografik yaşlanma nedeniyle sosyoloji yazınının farklı bakış açıları ve değişkenler ile konu üzerine eğildiği görülmektedir.

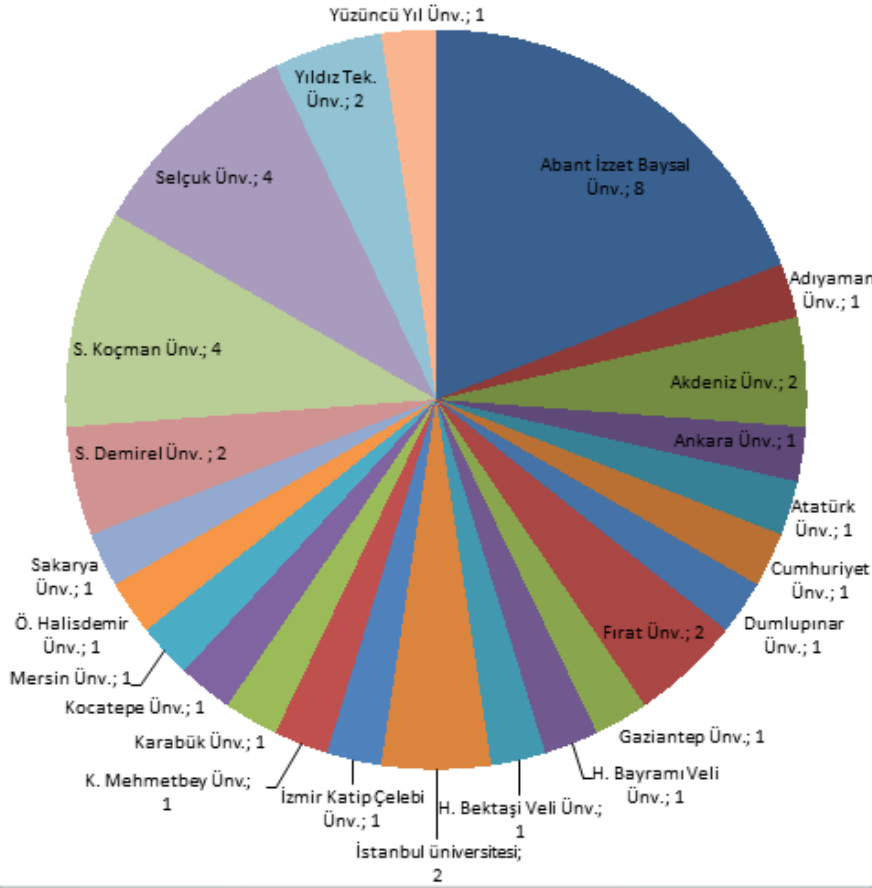


Şekil 1. Çalışmaların konulara göre dağılımı

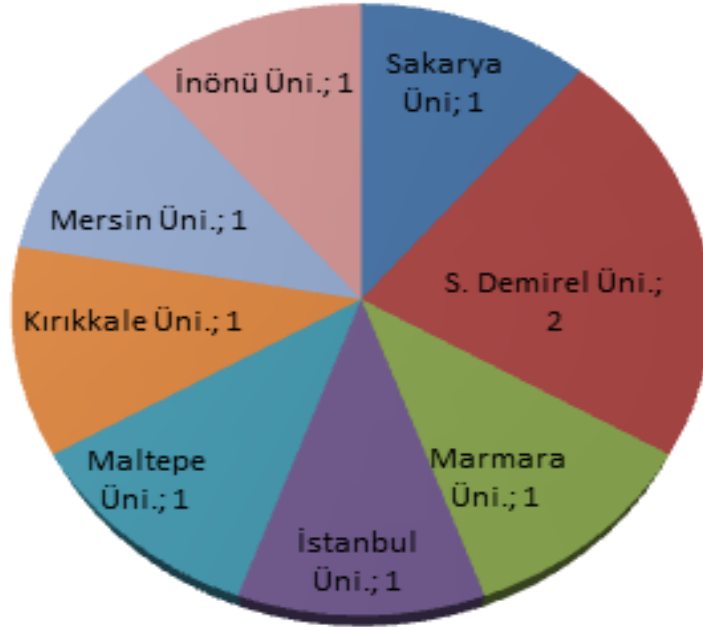
Bununla beraber yaşlılıkla ilgili toplam nüfus içerisinde artan yaşlı sayısının neden olduğu demografik değişimin, yaşlılık algısında meydana getirdiği değişim ve bu değişimin yaşlıların statüsünde oluşturduğu farklılaşmaların, lisansüstü tezlerde daha çok incelendiği görülmektedir.

4.2. Lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı

Yapılan analizler sonrası çalışmaların üniversiteler göre dağılımı incelendiğinde, gerontolojik çalışmaların sosyoloji yazınında yüksek lisans seviyesinde doktora tezlerine göre daha çok olduğu görülmektedir. Yüksek lisans en çok yaşlılık çalışılan üniversite Abant İzzet Baysal Üniversitesi olduğu görülmektedir. Sırası ile Selçuk, Sıtkı Koçman, Süleyman Demirel, Akdeniz, Fırat, İstanbul, Ömer Halisdemir, Mersin, Kocatepe, Karabük, Karamanoğlu Mehmet Bey, İzmir Kâtip Çelebi, Hacı Bektaşî Veli, Hacı Bayramı Veli, Gaziantep, Dumlupınar, Cumhuriyet, Atatürk, Ankara, Sakarya ve Adıyaman Üniversitelerinin geldiği görülmektedir.



Şekil 2. Yüksek lisans çalışmalarının üniversitelere göre dağılımı

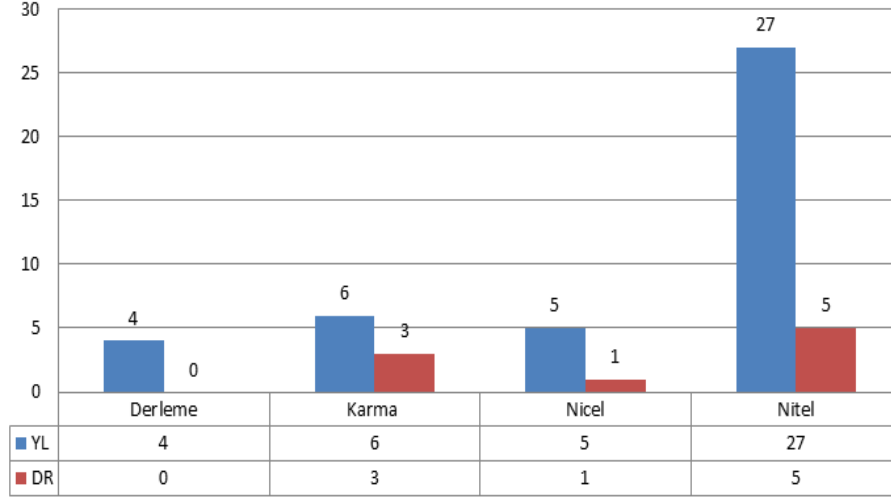


Şekil 3. Doktora çalışmalarının üniversitelere göre dağılımı

Doktora çalışmalarında ise Süleyman Demirel, Mersin, Kırıkkale, Maltepe, İstanbul, Marmara, Sakarya ve İnönü Üniversiteleri tespit edilmiştir.

4.3. Lisansüstü tezlerin yöntemlerine göre dağılımı

Araştırmalar yöntemlerine göre incelendiğinde sosyolojik çalışmalarda hâkim paradigmanın, nitel yöntem olduğu görülmektedir. 42 yüksek lisans çalışmada 27 nitel, 9 doktora çalışmasında 5 nitel yöntemin çalışıldığı görülmektedir. Doktora tezlerinde derleme çalışma görülmezken, yüksek lisans tezlerinde 4 çalışmanın olduğu görülmektedir.

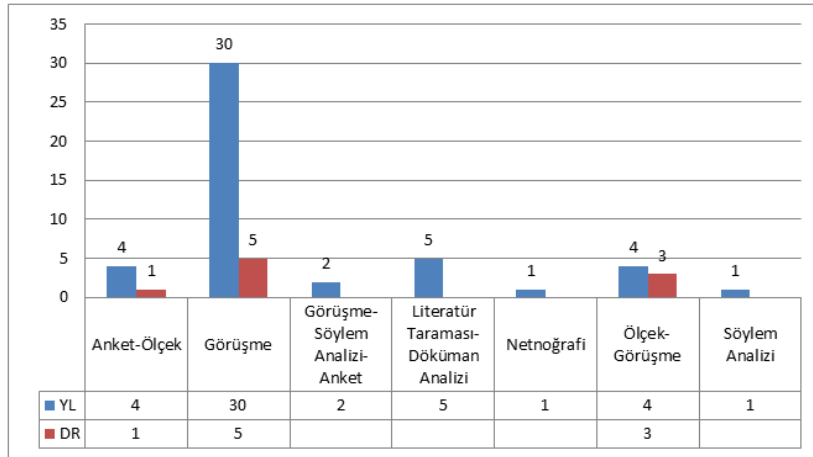


Şekil 4. Yapılan çalışmaların yöntemlerine göre dağılımı

Karma yöntem olarak bilinen ve nitel ve nicel içerikli yöntemlerin kullanıldığı çalışmaların toplamı 9, nicel çalışmaların toplamı 6, nitel çalışmaların toplamı ise 32 olduğu görülmektedir. Hem doktora çalışmalarında (%55,5) hem de lisansüstü (64,3) çalışmalarda nitel yöntemin ağırlıklı olarak kullanıldığı görülmektedir.

4.4. Lisansüstü tezlerin veri elde yöntemine göre dağılımı

Araştırma yöntemi olarak nitel araştırma yöntemlerinin daha çok kullanılmakta olduğu Şekil 5'te görülmektedir. Sosyoloji lisansüstü yazınında gerontoloji çalışmaları için kullanılan veri toplama araçları analiz edildiğinde, nitel araştırma yöntemlerinden görüşme çeşitlerinin daha çok kullanıldığı görülmektedir. Nicel yöntemlerden ise ölçekler ve anket kullanılarak verilerin elde edildiği görülmektedir.

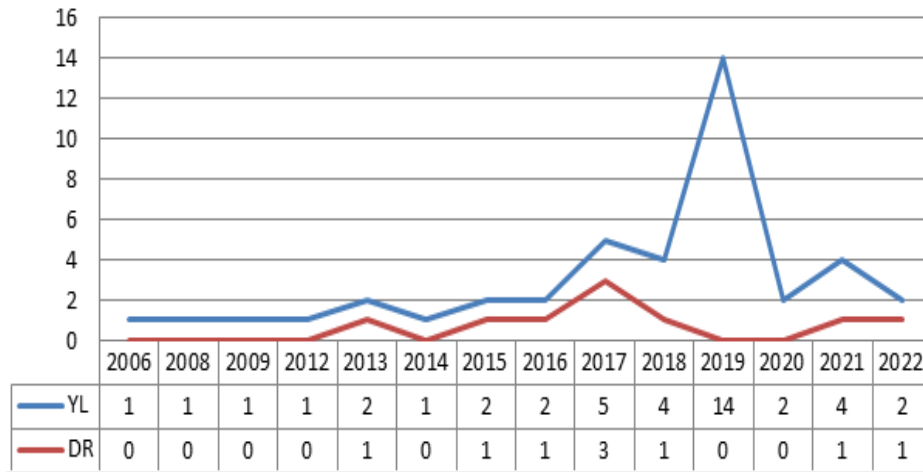


Şekil 5. Çalışmaların veri toplama araçları

Bu analizlerde, sosyoloji alanında daha çok araştırmaya konu olan kişilerin fikirlerini görüşlerini, konuya ilişkin algılarını ve bakış açılarını tespit etmeye yönelik nitel yöntemlerin veri araçlarının kullanılmakta olduğu tespit edilmiştir.

4.5. Lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı

Bir araştırmanın yıllara göre dağılımı, çalışılan konun çalışıldığı süreç içerisinde toplum için var olan önemini ifade etmektedir. Yapılan lisansüstü çalışmaların yıllara göre dağılımı incelendiğinde, yaşlılık ile ilgili son yıllarda sosyoloji çalışmalarında önemli bir artış olduğu görülmektedir. Yaşlılıkla ilgili sosyoloji lisansüstü yazınında 51 lisansüstü tezin 37 tanesi (%72,5) 2017 yılında sonra çalışıldığı görülmektedir.



Şekil 6. Çalışmaların yıllara göre dağılımı

Bibliyometrik analizler sonucu istatistiki yöntemlerle elde edilen bu bulgular, sosyoloji lisansüstü yazınında yaşlılığın sosyolojik görünümünü ortaya koymaktadır. Günümüzde hızla devam eden toplumsal yaşlanmanın yakın gelecekteki durumunun betimlenmesi için ele alınan bu konular geleceğe ışık tutmaktadır. Bu bulgular çerçevesinde sosyoloji yazınında önemi giderek artan yaşlılığın,

çeşitli ve farklı sosyal görünümünün de ele alınması gelecekte ortaya çıkabilecek sorunlar üzerine sosyal politikalar geliştirilmesi için büyük önem taşımaktadır.

5. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu çalışma demografik yaşlanmanın toplumda meydana getirdiği sosyal değişmeler nedeniyle yaşlılık olgusunun sosyal görünümünü sosyolojik bakış açısıyla ele alan lisansüstü tezlerin analiz edilebilmesi amacıyla yapılmıştır. Toplumsal yaşlanmayla gerontolojinin günümüzde artan önemi, sosyolojik analizlerle daha geniş perspektiflerden olguya yaklaşılmasını sağlayarak, sosyal içerikli çözümlere odaklanılmasını sağlamıştır. Bibliyometrik analiz yöntemi ile incelenen lisansüstü tezler çalışmada yıllarına, türüne, amaçlarına, dayandığı kuram ve düşünceye, araştırma yöntemine, veri toplama aracına ve sonuçlarına göre sınıflandırılmıştır. Ayrıca araştırmanın yöntemi, veri toplama aracı, yapıldığı yıl, araştırma konusu ve üniversitelere göre dağılımları grafiklerle gösterilmiştir. Yapılan bibliyometrik analizlerde sosyoloji yazınında yaşlılarla ilgili daha çok çok toplumsal değişme nedeniyle yaşlının statüsünde meydana gelen farklılaşma, yaşlı bakımı, huzurevi çalışmaları ve yaşlılık sorunlarının ele alındığı görülmüştür. Araştırmaların büyük bir çoğunluğu nitel yöntemlerden yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle gerçekleştirilmiştir. Gerontolojik çalışmalara önemli katkılar sunan bu çalışmalara ek olarak günümüz koşul ve şartlarına göre konuların çeşitlendirilmesi büyük önem arz etmektedir. Çünkü yaşlılığın tüm yönlerinin sosyolojik boyutta analiz edilerek farklı bakış açılarının sunulmasına yer veren araştırmalar, yaşlanan toplumlarda geliştirilecek sosyal politikalar için önemli bir rehber olabilmektedir. Sosyolojik araştırmalar, incelenecek sosyal olgunun içinde bulunan toplumsal yapının özelliklerine göre şekillenen ilişkilerini ortaya çıkarma amacı gütmektedir. Bu bakımdan sosyoloji, toplumsal ilişkilerin sosyal görünümünü kendi bağlamında kuramsal yapısına göre keşfetme amacı gütmekte ve bunu kendine özgü veri elde etme yöntemleriyle gerçekleştirmektedir.

Bu yöntemlerden nitel yöntem, derin ve detaylı konular üzerinde çalışmaya olanak tanırken nicel yöntem standart araçların kullanılmasını gerektirir (Patton, 2014). Karma yönteminde ise araştırma sürecinin birçok aşamasında veri toplama ve analizine rehberlik eden nitel - nicel yaklaşımlar - felsefi varsayımların bir karışımını içerir (Creswell & Clark, 2015). Dolayısıyla karma metot, hem araştırmacının araştırmanın içinde olmasına neden olarak felsefi varsayımlar üretmesini sağladığı için, hem de pozitivist bir görünüm sunduğu için daha net sonuçlar ortaya koyabilmektedir. Bu bakımdan karma yöntem, özellikle araştırılan olgunun tüm yönleriyle objektif sonuçlara ulaşılması yanında soyutlama yapılabilmesi, daha güvenilir sonuçlara ve yorumlara ulaşılmasını sağlayabilir. Yeni uygulanacak yöntem ve metotlar araştırmacılara, sosyal olguların anlamlandırılmasında ve daha geniş yorum ve çıkarımlara ulaşılmasında kolaylıklar sunabilir.

Sosyolojik lisansüstü yazınında yaşlılıkla ilgili çoğunlukla modernleşmenin ortaya çıkardığı yaşam tarzının nüfus yapısı üzerinde oluşturduğu etki ve demografik yaşlanmayla yaşanan toplumsal değişimin yaşlının statüsünde oluşturduğu farklılıkların çalışıldığı görülmektedir. Bu çalışmaları yaşlı

bakımı, huzurevi, yaşlılık sorunları ve yaşam kalitesi konuları izlemektedir. Yaşlılık, sosyal bir olgudur ve içinde yaşanılan toplumdan bağımsız bir yaşlanmanın gerçekleşmesi beklenemez. Yaşlanmanın durdurulması, ortadan kaldırılması mümkün olmadığına göre yaşlılığın başarılı ve sağlıklı gerçekleşmesi için farklı değişkenlerle çok disiplinli yaklaşımlarla ilişkilerin anlamlandırılması için konuların çeşitlendirilmesi büyük önem arz etmektedir. Değişen demografik yapının sosyoloji izahı olarak görülen, artan yaşlılığın örgütsel yapıya etkisi, yaşlılığın maarifleşmesi ve yaşlılığın dijitalleşmesi (Selçuk, 2022) konularına dikkat çekilmesi ve çalışmaların artması yaşlılığın aktif nüfusa entegrasyonu için önemli ipuçları ortaya koyabilir. Bu konulardaki çalışmalar, demografik olarak gerçekleşen yaşlanma nedeniyle sosyal sorunların en aza indirgenmesini sağlayabilir. Demografik yaşlanma tek başına ciddi bir sorun değil; sorun, toplumun yaşlanması karşısında yeterli tedbirleri alınmaması ve yeterince yaşlılığa hazırlık yapılmamasıyla gerçekleşir. Demografik yaşlanma hızı, aktif nüfusun (15-64) üretimde talebi karşılayamama kaygısına ve sosyal devlet gereği yaşlı lehine geliştirilen sosyal politikalar nedeniyle yaşlılığın aktif nüfus üzerinde yük oluşturduğu algısına neden olabilmektedir. Üretimden arınmış yaşlı kitlenin aktif nüfus üzerinde oluşturduğu yük ve örgütsel yapı ilişkisi, bu bağlamda büyük önem arz etmektedir. Günümüzde toplumsal yaşlanmayla önem kazanan *gümüş ekonomi* ile yaşlılığın istihdamını ön gören ve ekonomik bağımlılığını ortadan kaldırarak aktif nüfusun bir öznesi olması için yaşlılığın farklı değişkenlerle irdelenmesi, yaşlanan toplumlarda yaşlılığın bağımsız ve başarılı yaşlanması için yol gösterici ipuçları sunabilir. Bununla beraber yakın bir gelecekte eğitimli yaşlı sayısının artacağı bilinmektedir. Selçuk'un (2022) yaşlılığın maarifleşmesi olarak kavramsallaştırdığı bu durum, kültürel potansiyel seviyesi yüksek yaşlılar için aktif yaşlanacak sosyal alanların yeterli olmayışını da dile getirmektedir. Geleneksel yaşlıların boş zamanları değerlendirme alanlarıyla yakın bir gelecekteki yaşlı kitlenin bu alanları değerlendirme biçimleri arasında, eğitim seviyesindeki değişmeye bağlı ciddi farklılıkların olacağı düşünülebilir. Bu farklılıklar gözetilerek maarifleşen yaşlılığın ihtiyaçlarını göz önüne alan çalışmalara yoğunlaşabilir. Yaşlılığın maarifleşmesi yanında dijitalleşen bir yaşlılık durumu da söz konusudur. Yaşlılığın gelişen teknolojiye uyumunu sağlayacak uygulamaların artması, yaşlılığın ergonomik gerçekleşmesi için büyük önem arz etmektedir. Geronteknolojik aygıtlara yaşlılığın uyumu ve sosyolojik sonuçları, yaşlılar için geliştirilecek teknolojinin yönünü ve toplumsal önemini ön plana çıkarabilir. Bu bağlamda, yaşlılığın toplumun aktif bir eylemci olmasını sağlayacak, yaşlılıkla ilgili geliştirilmeye açık alanların tespitiyle farklı konular ve değişkenler kullanılarak sağlıklı, başarılı ve aktif yaşlanmanın dinamiklerinin tanımlanması ve anlamlandırılması için yeni bakış açıları gelişebilir.

6. Kaynakça

- Açııcı, G. Ç. (2019). *Kırsal alanda yaşlılık: sorunlar, beklentiler ve çözüm önerileri* (Tez No. 564849) [Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Ağır, U. (2019). *Yaşlılarda teknoloji kullanımının yaşam kalitesine etkileri: Mersin örneği* (Tez No. 566440) [Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.

- Alperen, M. A. (2013). *Sosyo-ekonomik statü açısından yaşlıların aile ilişkileri: Ankara Keçiören örneği* (Tez No. 331802) [Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Altıparmak, H. K. (2019). *Bolu'da yaşlı ihmal ve istismarını anlamaya yönelik nitel bir araştırma* (Tez No. 552485) [Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Altunay, Z. (2020). *Sosyo-kültürel değişme açısından yaşlı, yaşlılık ve yaşlı bakımı (Zonguldak örneği)* (Tez No. 689242) [Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Akülkü, H. (2015). *Yaşlıların yaşlılık algısı: Antalya/Finike ve Polonya/Rzeszow örneği* (Tez No. 425248) [Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Arpacı, F. (2005). *Farklı boyutlarıyla yaşlılık*, Türkiye İşçi Emeklileri Derneği Eğitim ve Kültür.
- Asayesh, F. E. (2013). *Türkiye'nin doğusunda ve batısında huzurevlerinin kıyaslanması* (Tez No. 344870) [Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Atila, S. (2006). *Toplumsal değişimin aile ve yaşlılar üzerindeki etkisi* (Tez No. 186814) [Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Avcı, F. Ş. (2021). *Geçmişten günümüz yaşlılığın toplumsal dönüşümü* (Tez No. 660376) [Yüksek Lisans Tezi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Aydemir, D. (2019). *Yaşlı yalnızlığı'nın gündelik yaşam içindeki görünümünün sosyolojik analizi: Muğla Milas örneği* (Tez No. 609063) [Yüksek Lisans Tezi, Sıtkı Koçman Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Bayrak, F. (2018). *Yaşlılık olgusuna sosyolojik bir yaklaşım* (Tez No. 514682) [Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Bulduk, E. Ö. (2014). Yaşlılık ve toplumsal değişim, *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 182(182), 53-60. <https://doi:10.20296/tsad.22722>
- Büyükgümüş, R. B. (2017). *Yaşlı bireylerin metropol hayatı içerisindeki bireysel ve mekânsal etkileşimleri: Üsküdar örneği* (Tez No. 465641) [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Borazan, N. G. (2019). *İsmail Tufan ile sözlü tarih çalışması: Türkiye'de gerontolojinin (yaşlılık biliminin) gelişimi* (Tez No. 535437) [Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Borner, K., Chen, C., & Boyack, K. (2005). Bilgi alanlarının görselleştirilmesi. B. Cronin'de (Ed.), *Annual Review of Information Science & Technology*, 37, s.179-255. <https://doi.org/10.1002/aris.1440370106>
- Ceylan, H. (2013). *İsveç refah devletinde bakım hizmeti alan yaşlıların yaşam algıları: Stockholm örneği* (Tez No. 354861) [Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Creswell J. W., & Clark V. L. P. (2015). Karma yöntem araştırmaları, (Y. Dede ve S. B. Demir Çev.). Anı.
- Çakır, H. (2021). *Mavi yakalı ve beyaz yakalı emekliliğin kuşaklar sosyolojisi bağlamında karşılaştırılması* (Tez No. 697634) [Doktora Tezi, Mersin Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Demir, M. S. (2016). *Yaşlanma Sürecinde karşılaşılan sorunların yaşam kalitesine olan etkileri: Elazığ ili örneği* (Tez No. 443013) [Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Demirbaş, B. (2021). *Goffman'ın damgalama kuramı bağlamında Türkiye'de COVID-19 süreci ve yaşlılar üzerine bir söylem analizi: Twitter örneği* (Tez No. 679277) [Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Doğan, B. (2014). *Almanya'da yaşlı bakımı ve yaşlı Türk göçmenler: Berlin örneği* (Tez No. 375849) [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.

- Doğramacı, M. (2019). *Yaşlılık ve yaşlıya bakım hizmetlerinin kurumsal örgütlenmesi (Kütahya örneği)* (Tez No. 621852) [Yüksek Lisans Tezi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Dülger, İ. (2012). Dünyada ve Türkiye’de Yaşlılığın değişen görünümü, değişen politikaları ve gelişen aktif yaşlanma kavramı, *Kuşaklararası Dayanışma ve Aktif Yaşlanma Sempozyumu*, Ankara, http://yasam.ankara.edu.tr/wp-content/uploads/sites/259/2013/02/kusaklararası_dayanisma_ve_aktif_yaşlanma_sempozyumu_bildirileri.pdf
- Erdem, M. (2021). *Ebeveynlerin çocuklarına bakma biçimleri ile yaşlandıklarında bakılma biçimleri arasındaki ilişkinin sosyolojik incelenmesi*, (Tez No. 659419) [Yüksek Lisans Tezi, Hacı Bektaş Veli Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Gök, H. (2019). *Türkiye’de yaşlılık olgusu ve yaşlılara ilişkin tutumların kültürel temelleri üzerine bir alan araştırması: Van-Muşla örneği* (Tez No. 583118) [Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Gök, İ. (2018). *Yaşlıların toplumsal yaşama katılımı: Bolu ili örneği* (Tez No. 506754) [Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Gürbüz, E. (2019). *Yaşlı nüfusun huzurevlerine ilişkin görüşleri ve beklentileri: Bolu örneği* (Tez No. 602791) [Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kalaycı, I. (2015). *Yaşlılık statüsü, rolleri açısından yaşlıların toplumsal beklentileri ve sorunları (Isparta örneği)* (Tez No. 395885) [Doktora Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kızmaz, Ş. (2019). *Tunceli Alevi ocaklarının yaşlılık olgusuna bakışlarının sosyolojik analizi*, (Tez No. 546848) [Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Koçakgöl, M. (2017). *John Rawls’un sosyal adalet teorisi bağlamında yaşlı istismarı* (Tez No. 490699) [Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Konak, A., & Çiğdem, Y. (2005). Yaşlılık olgusu: Sivas Huzurevi örneği, *Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 29(1):23-63. <https://search.trdizin.gov.tr/yayin/detay/89284/>
- Kurt, G. (2008). *Türkiye’de yaşlılık olgusuna sosyolojik bir bakış (Sivas İl örneği)* (Tez No. 227433) [Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kurtkapan, H. (2017). *Kentleşme sürecinde yaşlılık ve yerel yönetim uygulamaları: İstanbul örneği* (Tez No. 465726) [Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Müftüler, H. G. (2016). *Modernleşme sürecinde yaşlılık açısından kurumsallaşma ve maneviyat* (Tez No. 427475) [Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Özkan, M. (2017). *Yaşlılarda mekân aidiyeti: yaşlılık ve mekân ilişkisine sosyolojik bakış* (Tez No. 471286) [Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Özüş, M. (2019). *Bakıma muhtaç alzheimer hastalarının bakımını üstlenen hane sakinlerinin yaşadığı zorluklar: Akşehir ilçesi örneği* (Tez No. 590017) [Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Özyer, H. (2016). *Yaşlılık sorunu ve bir çözüm olarak huzurevi (Konya Dr. İsmail Işık Huzurevi örneği)* (Tez No. 448020) [Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*, (M. Bütün ve S. B. Demir Çev.). Pegem Akademi.
- Polat, M. A. (2018). *Doksanlardan günümüze Türk sinemasında yaşlılık* (Tez No. 508975). [Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Pritchard, A. (1969). İstatistiksel kaynakça veya bibliyometri, *Dokümantasyon Dergisi*, 25, 348-349. https://www.researchgate.net/publication/236031787_Statistical_Bibliography_or_Bibliometri_CS

- Sağman, M. M. (2019). *Yaşlı erkek bireylerin mekân tercihleri: İstanbul örneği* (Tez No. 584499) [Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Selçuk, N. (2022). *Yaşlılarda kültürel sermaye ile yaşam kalitesi arasındaki ilişki: Malatya örneği* (Tez No. 10450786) [Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Sever, H. (2018). *Yaşlılıkta bir yaşam aranjmanı olarak tek başına yaşamak* (Tez No. 506856) [Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Soysal, H. T. (2015). *Yaşlılık Olgusu bağlamında yaşam memnuniyetine sosyolojik bir bakış: Karabük Yücel Huzurevi örneği* (Tez No. 383927) [Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Şentürk, Ü. (2018). *Yaşlılık sosyolojisi -Yaşlılığın toplumsal yörüngeleri-*. Dora.
- Taşkesen, C. G. (2012). *Türkiye’de yaşlılık ve evde yaşlılık bakımı: resmi karar ve uygulamaların yerinde tespiti (Isparta ili araştırması)* (Tez No. 321771) [Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Taşkesen, C. G. (2017). *Kırsal ve kentsel alanlarda yaşlanma, yaşlılık ve yaşlılar: Denizli ili örneği* (Tez No. 469825) [Doktora Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Tenlik, Ö. (2017). *Kurumsal Bakım gören yaşlıların yaşam kalitesi: Muğla ili örneği* (Tez No. 462002) [Yüksek Lisans Tezi, Sıtkı Koçman Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Torun, T. B. (2019). *Türkiye’de yaşlılara yönelik sosyal politikalar* (Tez No. 589687) [Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Türkiye İstatistik Kurumu, (2022, Mayıs), Beklenen yaşam ömrü ortalaması, <http://www.tuik.gov.tr/Start.do>
- Türkan, M. (2017). *Yaşlı yoksulluğunun yarattığı sosyal ve psikolojik sorunlar: Muğla örneği* (Tez No. 492131) [Yüksek Lisans Tezi, Sıtkı Koçman Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Tozluoğlu, E. Y. (2019). *Lise Öğrenimine devam eden gençlerin yaşlılığa bakış açısı: Giresun ili örneği* (Tez No. 552482) [Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Uygun, M. Ö. (2022). *Yalnız yaşayan yaşlı kadınların gündelik hayat deneyimleri ve başa çıkma stratejileri: Çorum ili örneği* (Tez No. 707005) [Yüksek Lisans Tezi, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Üçok, A. (2018). *Yaşlılık olgusuna yaşlıların bakış açısı ile sosyolojik bir yaklaşım* (Tez No. 532495) [Doktora Tezi, Kırıkkale Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- WHO, (2002). *Active ageing: A Policy Framework*, World Health Organization, Geneva. https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/67215/WHO_NMH_NPH_02.8.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- WHO, (2018). *Global health and aging*, , National Institute on Aging, National Institutes of Health U.S. Department of Health and Human Services. https://www.nia.nih.gov/sites/default/files/2017-06/global_health_aging.pdf
- Varışlı, B. (2017). *Katmerli ayrımcılık: 65 yaş üstü kişilerle yapılan niteliksel araştırma: İstanbul Sancaktepe ve Şişli* (Tez No. 470194) [Doktora Tezi, Maltepe Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Varol, P. P. (2021). *Yeni yoksulluk ve iş gücü piyasasında “yaşlı çalışan yoksullar: Antalya ili örneği* (Tez No. 680072) [Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Yapıcıoğlu, Y. (2009). *Modernleşme sürecinde ve yaşlılık: iki yerleşim yerinde modernitenin yaşlılığa etkisi / modernite ve yaşlanma: iki şehirde modernitenin yaşlanmaya etkisi* (Tez No. 227392) [Yüksek Lisans Tezi, Sıtkı Koçman Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Yeşiltepe, S. (2021). *Yaşlılıkta sosyal dışlanma* (Tez No. 686325) [Yüksek Lisans Tezi, Adıyaman Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.

- Yoğan, M. (2020). *Yeniden gözetim pratiklerinin incelenmesi: dijital çağda yaşlılık* (Tez No. 652980) [Yüksek Lisans Tezi, Hacı Bayramı Veli Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Yörük, A. (2019). *Yaşlıların dini ve sosyal yaşantuları üzerine sosyolojik bir inceleme: Karaman örneği* (Tez No. 550231) [Yüksek Lisans Tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.